

1

Roelof Zijldijk had al twee keer op de deurbel gedrukt toen hij door z'n knieën zakte, de klep van de brievenbus omhoogduwde en naar binnen gluurde. Hij had een aangeboren weerzin tegen gymnastische oefeningen en was lichtelijk geïrriteerd omdat oom Wiebo niet meteen opendeed. Er klopte iets niet; dit week af van het vaste patroon en daar hield hij niet van. Oom Wiebo gaf per definitie nooit niet thuis; de deur stond vaak al op een kier als hij Roelof verwachtte. Na één druk op de bel waren in de gang steevast sloffende voetstappen te horen, gevolgd door de vaste begroeting: 'Zo jongen, ben je daar!' Een alledaagse formulering waarin zowel de ongeduldige, stugge aard van zijn oom doorklonk als een toegedekte vorm van opluchting. Oom Wiebo was een eenzelvige man die visite kon missen als kiespijn, maar hij was oprecht blij met elk bezoek van zijn neef. Beide mannen ontleenden vreugde aan de vertrouwdheid die in de loop der jaren tussen hen was gegroeid. Oom Wiebo mocht dan niet graag mensen over de vloer krijgen; ten opzichte van Roelof lag zijn beleving duidelijk anders. Zijn neef was het enige familielid dat met hem wilde omgaan en Roelof voelde zich altijd welkom. Elke familie kent wel één of twee verschoppelingen; de oom en de neef hadden in een vroeg stadium hun gezamenlijk lot onderkend. Zonder woorden vuil te maken hadden de beroepswerkloze einzelgänger en de gebrilde journalist hun verbond gesmeed.

Roelof keek om zich heen. In de straat heerste de verstilde zondagmorgen; het enige teken van leven was een kat die schuin achter hem geluidloos overstak van de ene stoep naar de andere. Hij hield met een wijsvinger de metalen klep van de brievenbus omhoog. De deur van het toilet was dicht, zag hij. Dat betekende dat zijn oom zich dáár niet bevond. Dat hij nog in bed lag, kon Roelof zonder moeite uitsluiten. Het was nu in de middag en oom Wiebo stond elke ochtend klokslag negen uur op. Hij was daar consequent in; het maakte niet uit of het zomer of winter was. Twee keer een afwijking van het vaste patroon op één dag was ongehoord en te veel van het foute. Er moest iets ongewoons aan de hand zijn.

Hij had geen zin overeind te komen en voor de derde keer aan te bel-
len. Zijn ogen zochten naar de trap, anderhalve meter links achter de
voordeur. Zodra hij de eerste trede zag, stokte zijn adem. Met zijn vrije
wijsvinger duwde hij zijn massieve brilmontuur hoger op zijn neus. Hij
zag daar vier vingers, gekromd, alsof de nagels katachtig steun hadden
gezocht in de donkerrode bekleeding. Oom Wiebo zat dus op de trap,
leunend op één hand in wat niet anders dan een onbeweeglijke houding
kon zijn. Vreemd. Hield hij zich schuil? Verkeerde hij in de veronder-
stelling dat één van zijn schuldeisers voor de deur stond? Roelof draaide
zijn hoofd schuin opzij en bracht met enige moeite zijn mond voor de
brievenbusklep.

‘Oom Wiebo! Ik ben het! Doe niet zo raar, man! Kom tevoorschijn en
doe de deur open!’

Er volgde geen reactie. De vingers bleven in dezelfde stand op de on-
derste traptrede rusten. Roelof kwam overeind en tastte nerveus naar de
mobiele telefoon in het borstzakje van zijn overhemd. Hij had nog nooit
112 gebeld. Was dit een noodgeval? Zou zijn oom dood op de trap zit-
ten? In dat geval had het weinig zin om hulpdiensten te laten uitrukken.
Wat was het meest logische om nu te doen? Buren waarschuwen? Die
hadden geen sleutel, dat wist hij zeker. Oom Wiebo schonk de bewoners
van de Groene Zoom dezelfde mate van vertrouwen als zijn familie.
Zelf poolshoogte nemen was het beste, zodat hij zinnige informatie kon
doorgeven aan een arts of aan de ambulancedienst. De achterdeur! Die
was overdag altijd open. Roelof holde voor de huisdeuren langs, de
smalle brandgang in, terwijl de meest bizarre gedachten door zijn hoofd
dwarrelden. Wat zou er gebeuren als bleek dat oom Wiebo overleden
was? Wie moest alles gaan regelen? Hoe moest het verder met zijn ei-
gen leven? Naast oom Wiebo had hij geen familieleden met wie hij echt
close was. Zijn ouders zag hij nauwelijks, broers of zussen had hij niet.
Hij kwam alleen af en toe bij zijn vriend Salomo over de vloer, die een
klein eigen taxibedrijf had en voor wie hij af en toe werkte. En bij De
Havenloods – waarvoor hij elke week een interview maakte – ging hij
om met een handvol collega’s die hem spottend Roelof Bretels noem-
den.

De achterdeur was niet op slot. Dat is tenminste één ding dat gewoon klopt, dacht Roelof, terwijl hij zich door de huiskamer haastte. De deur naar de gang stond open. Hij zag onmiddellijk dat hij elke hoop op een goede afloop moest laten varen. Oom Wiebo zat niet op de trap, zoals hij eerst had aangenomen. Hij hield zich niet schuil voor iemand die had aangebeld. Hij lag met het gezicht afgewend op de treden, op zijn buik, met de voeten naar boven. Het lichaam rustte op een vreemde en onnatuurlijke manier tegen de muur, precies passend in de ruimte die de bocht van de trap toeliet. De rechterarm stak vooruit; de vingers leken houvast tegen het doorglijden te hebben gezocht. De linkerarm zat grotendeels onder het lichaam verborgen, alsof oom Wiebo had geprobeerd zijn borstkas te beschermen. De halfflange grijze haren aan de achterkant van het hoofd piekten alle kanten op, vettig en ongeordend als altijd.

Roelof leunde met een knie op de onderste trede en hield voorzichtig de top van een vinger tegen de hals van zijn oom. Als daar een ader klopte, moest hij dat kunnen voelen. Maar er klopte nergens iets, ook niet verder naar links of naar rechts. De huid van zijn oom voelde koel en stijf aan.

Roelofs ademhaling werd rustiger. Het viel hem op hoe sterk het op de trap naar urine stonk. Hij wachtte nog even tot hij zeker wist dat hij zijn stem onder controle zou hebben; daarna tikte hij 112 in op zijn mobiel.

‘Ik heb zojuist mijn oom dood gevonden,’ riep hij, veel harder dan nodig was. ‘Hij is van de trap gevallen. Kan er iemand komen?’

De man in de meldkamer vroeg naar Roelofs volledige naam en naar het adres. De volgende vraag verbaasde Roelof.

‘Bent u arts, meneer?’

‘Nee. Hoezo?’

‘Omdat alleen een bevoegde arts mag vaststellen dat ...